

ЗАТВЕРДЖЕНО:
рішенням 46 сесії VIII скликання
Слобожанської селищної ради
від 03.07.2025 року № 4513-46/VIII

ПРОГРАМА
захисту прав дітей та розвитку сімейних форм виховання у
Слобожанській селищній територіальній громаді
на 2026-2028 роки

селище Слобожанське
2025 рік

1. Загальні положення

Україна як член міжнародного співтовариства бере участь у діяльності зі створення сприятливого для дітей середовища, в якому гідний розвиток і захист їх прав забезпечується з дотриманням принципів демократії, рівності, миру, соціальної справедливості з урахуванням моральних засад та традиційних цінностей українського суспільства, спрямованих на зміцнення сім'ї, та морального здоров'я дітей в Україні.

На сьогодні держава і суспільство активізували роботу, спрямовану на практичну реалізацію основних напрямів поліпшення становища дітей в Україні, зокрема щодо виявлення та викорінювання та викорінювання такого негативного явища, як дитяча бездоглядність та поліпшення соціально- правового захисту дітей, що залишилися без батьківського піклування.

Проте робота, що проводиться в громаді з метою запобігання бездоглядності серед дітей, їх соціально- правового захисту, є різнобічною та повинна проводитись постійно. Виходячи зі статистичних показників видно, що в громаді кількість сімей, які з різних причин не виконують вихованих функцій стосовно власних дітей, та тих, що перебувають у складних життєвих обставинах є сталою, та не зменшується. Показники щодо кількості дітей- сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах нажалі збільшуються. Ситуація в дитячому середовищі є неоднозначною та потребує щоденного контролю та реагування на різноманітні випадки з боку місцевого самоврядування.

Правовою основою розроблення та реалізації Програми є Конституція України, Конвенція про права дитини, Сімейний кодекс України, Цивільний кодекс України, Закони України «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги», «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої направлена програма

На території Слобожанської об'єднаної територіальної громади проживає 5648 дітей, віком від 0 до 18 років, з них: 49 дитини які мають статус дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, 24 осіб з їх числа. На обліку служби знаходиться 6 дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах. Відповідно до чинного законодавства України відповідальність за соціально-правовий захист зазначеної категорії дітей делеговано органам місцевого самоврядування

В Слобожанській громаді постійно проводиться діяльність зі створення сприятливого для дітей середовища, в якому гідний розвиток і захист їх прав забезпечується з дотриманням принципів демократії, рівності, миру, соціальної справедливості з урахуванням моральних засад і традиційних цінностей українського суспільства, спрямованих на зміцнення сім'ї та морального здоров'я дітей в громаді, захист прав та законних інтересів дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, збереження майна дітей зазначеної категорії в придатному для проживання стані.

Держава здійснює повне забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа. На виконання зазначеного делегованого обов'язку щодо утримання дітей виконавчий комітет Слобожанської селищної ради повинен здійснювати матеріальну підтримку для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які проживають або мають походження зі Слобожанської об'єднаної територіальної громади.

Допомога та утримання таких дітей не може бути нижче за встановлені мінімальні стандарти, що забезпечують кожній дитині рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального та соціального розвитку на рівні, не нижчому за встановлений прожитковий мінімум для таких осіб.

За дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, а також особами з їх числа зберігається право на житло, в якому вони проживали з батьками, рідними до встановлення опіки, піклування, влаштування в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Органи місцевого самоврядування за місцем знаходження житла дітей несуть відповідальність за збереження зазначеного у ч. 1 ст. 32 Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» житла і повернення його дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, а також особам з їх числа після завершення терміну перебування у сім'ї опікуна чи піклувальника, прийомній сім'ї, дитячому будинку сімейного типу, закладі для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

З метою забезпечення майнових прав дітей із зазначеної категорії у заходах Програми передбачені видатки із бюджету Слобожанської об'єднаної територіальної громади для збереження житла у придатному для проживання стані.

Результативна робота щодо запобігання соціальному сирітству, реабілітації бездоглядних та безпритульних дітей, дітей схильних до бродяжництва, дітей, позбавлених батьківського піклування, створює умови для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї.

Ця Програма має об'єднати зусилля структурних підрозділів виконавчого комітету Слобожанської селищної ради, громадських організацій щодо захисту прав дітей, зокрема, в частині забезпечення реалізації прав дитини на сімейне виховання, та забезпечення реалізації прав дитини на житло.

3. Мета Програми

Метою Програми є створення умов для реалізації державних гарантій і конституційних прав дітей шляхом концентрації зусиль органів державної влади та місцевого самоврядування, щодо розв'язання проблем дитячої бездоглядності та безпритульності, поліпшення становища дітей, що опинились в складних життєвих обставинах;

- створення належних умов для їх соціальної реабілітації;
- контролю за умовами проживання та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на обліку служби у справах дітей Слобожанської селищної ради;
- створення умов для утвердження в суспільстві сімейних цінностей, матеріального забезпечення сімей з дітьми, забезпечення їх морального здоров'я, виховання відповідального батьківства та запобігання соціальному сирітству;
- забезпечення збереження майнових прав дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання програми

Основними шляхами та напрямками реалізації програми в громаді є:

- підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування по запобіганню соціальному сирітству, подолання бездоглядності та безпритульності дітей;
- удосконалення форм соціальної підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування шляхом надання матеріальної допомоги родинам опікунів та піклувальників;
- здійснення заходів щодо контролю за умовами проживання та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що виховуються у сім'ях опікунів та піклувальників;

- створення передумов для збереження та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, шляхом збереження та придбання соціального житла за рахунок бюджетів різного рівня та за рахунок інших джерел фінансування;

- інформування населення щодо пріоритету розвитку на території громади патронатних форм виховання.

Програма реалізується протягом 2026–2028 років у три етапи.

Початок виконання Програми – січень 2026 року, закінчення – грудень 2028 року

Реалізація Програми здійснюється у межах видатків, передбачених у державному бюджеті та бюджеті Слобожанської селищної територіальної громади на відповідну мету, а також за рахунок інших джерел, не заборонених чинним законодавством (**додаток 2**).

5. Завдання, заходи програми та результативні показники

Програма передбачає реалізацію таких пріоритетних завдань та заходів:

- підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, забезпечення належних умов для їх навчання, виховання та розвитку;

- своєчасне виявлення бездоглядних та безпритульних дітей, влаштування їх до закладів соціального захисту для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (встановлення, опіки та піклування, створення дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей (за потреби);

- здійснення взаємодії і інформування між суб'єктами соціальної роботи до компетенції яких входить робота щодо неповнолітніх, які скоїли злочин, правопорушення, затримані за вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв, бродяжництво, жебракування;

- проведення соціально-профілактичної роботи щодо формування у дітей, підлітків та молоді здорового способу життя, правової культури;

- надання правової та соціальної допомоги дітям та особам, які постраждали від жорстокого поводження та від різних форм насильства в сім'ї;

- збереження майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

- забезпечення матеріальної підтримки родин опікунів та піклувальників для належного соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності:

- захист житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування шляхом збереження житла в належному для використання стані;

- забезпечення організації заходів для придбання житла для дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа, шляхом формування пропозицій щодо розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, в підтримку малих групових будинків;

- профілактика злочинності, негативних проявів серед дітей, запобігання безпритульності та бродяжництва;

- об'єднання та координація діяльності структурних підрозділів виконавчого комітету Слобожанської селищної ради, громадських організацій щодо якості та спектру надання соціальних послуг дітям-сиротам, дітям, дітям позбавленим батьківського піклування та сім'ям, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки.

6. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію за станом виконання Програми здійснює служба у справах дітей Слобожанської селищної ради. Контроль – виконавчий комітет селищної ради – головний розпорядник коштів.

Виконавцями заходів Програми є служба у справах дітей Слобожанської селищної ради та структурні підрозділи виконавчого комітету Слобожанської селищної ради, Виконавчий комітет селищної ради.

Відповідальним виконавцем Програми є служба у справах дітей Слобожанської селищної ради (далі - відповідальний виконавець), який визначає першочерговість виконання заходів, з урахуванням потреб дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа, а також дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах та сімей з дітьми.

В ході реалізації Програми відповідальний виконавець забезпечує цільове та ефективне використання бюджетних коштів, у межах визначених бюджетних призначень. Відповідальний виконавець забезпечує координацію роботи з іншими виконавцями Програми.

Відповідальний виконавець здійснює моніторинг виконання заходів Програми протягом терміну її виконання. Щорічно у складі звіту про підсумки соціально-економічного розвитку громади готує інформацію про хід виконання Програми за попередній рік та завдання на наступний.

В період реалізації заходів Програми до неї можуть вноситися зміни і доповнення після відповідного погодження на постійних комісіях та затвердження селищною радою.

Секретар селищної ради

Людмила ЛАГОДА